

Képzési és továbbképzési programok, képzéskoordináció

Készítette: Andorkó Éva (Szakmai Fejlesztési és Módszertani Iroda)

A BMSZKI képzési, továbbképzési, valamint képzés-koordinációs tevékenységének célja – a korábbi évekhez hasonlóan – kettős: egyfelől mindent megteszünk azért, hogy szociális intézményként, valamint a munkatársaink munkavállalóként meg tudjanak felelni a továbbképzési kötelezettségre vonatkozó jogszabályi előírásoknak, másfelől igyekszünk a saját belső mércénk szerinti – hajléktalan ügyfeleink jobb ellátását támogató – magas színvonalú, szakmailag releváns képzéseket szervezni, illetve ilyen képzésekre eljuttatni munkatársainkat. 2024-ben az alábbi tevékenységek tartoztak a Szakmai Fejlesztési és Módszertani Iroda képzésekkel, továbbképzésekkel kapcsolatos feladatai közé:

Intézményi továbbképzési tervek

Az intézményi továbbképzési tervek 2024-ben is a 9/2000 SzCsM rendeletben foglaltaknak megfelelően készültek el. Ezek összesítve alkotják a BMSZKI továbbképzési tervét, melyet a szakmai igazgatóhelyettes hagy jóvá. Az itt megmutatkozó igényeknek megfelelően kezdődött el a képzések szervezése. A továbbképzési tervek elkészítésénél mindig próbáljuk figyelembe venni kollégáink szakmai igényeit. A továbbképzési tervben jóváhagyott képzések elvégzését 2024-ben a BMSZKI 100%-ban támogatta munkavállalói számára.

A továbbképzési terv formáját tekintve egy Excel táblázat, amely tartalmazza a 9/2000 SzCsM rendelet alapján szervezett továbbképzéseket, a 25/2017. EMMI rendelet szerinti vezetőképzést; a szakmai műhelyeket, továbbképzési tevékenységeket, a szakirányú iskolarendszerű képzéseket, illetve a munkatársaknak szóló mentálhigiénés programokat is. Az intézményi továbbképzési tervek összeállításához segítséget jelenthetett, hogy az intézmények megkapták a képzési tevékenység szempontjából releváns információkat (pl. a működési nyilvántartással, továbbképzési időszakkal, valamint a jelenlegi képzési ciklusban elvégzett képzésekkel kapcsolatban).

Egy munkakörhöz kötött tanfolyamot, hat BMSZKI által minősített tanfolyami csoportot, továbbá számos egyéb, minősítéssel nem rendelkező képzési programot hirdettünk meg a BMSZKI munkatársai felé. Mindezek mellett munkatársainknak más szociális minősített továbbképzések kiválasztására is volt lehetősége. A továbbképzési tervekben több, mint 300

továbbképzésre kötelezett munkavállalóiból 198-an terveztek elvégezni valamilyen szociális minősített továbbképzést, és ebből 112 fő sikeresen el is végezte a kiválasztott képzést 2024-ben. A tervezett képzések közt voltak kötelező, munkakörhöz kötött, BMSZKI által szervezett választható, illetve más szervezet által szervezett választható képzések, továbbá vezetőképzés is.

Új belépő kollégák képzése

A BMSZKI új belépős képzésének célja, hogy minden új munkatársunk megismerhesse azt a szakmai szemléletet, mely jellemzi az itt folytatott munkát. A képzés jó alkalom arra is, hogy a kollégák találkozzanak a BMSZKI felsővezetőivel, és alkalmat ad több intézmény meglátogatására is. A jelenlegi képzési struktúra több évnyi kísérletezést követően alakult ki, így minden munkavállalónak, munkakörétől függetlenül, még a próbaideje alatt részt kell vennie egy három napos képzésen. Az intézmény nagysága és sokrétű munkája miatt nem tudunk minden fontos területre kitérni a három napos képzés során, ezért folyamatosan frissítjük a „BMSZKI kisokos” elnevezésű kiadványunkat, mely szintén az új belépők tájékoztatását szolgálja, és ami elérhető az intézmény belső hálózatán.

2024-ben az előzetes terveknek megfelelően négy alkalommal került sor a képzés megszervezésére. A négy alkalmon összesen 56 fő vett részt. A részt vevő kollégák közt a munkakörüket tekintve volt: segédmunkás, segítő, szociális munkatárs, gazdasági részen dolgozó munkatárs, egészségügyben dolgozó ápoló is.

A kollégák visszajelzései alapján elmondható, hogy hasznosnak érzik a képzést, és a részvételt követően jobban átlátják, megértik az itt folyó munkát. Az oktatásban részt vevő kollégáknak ezúton is nagyon köszönjük a sok befektetett munkát.

Kötelező és munkakörhöz kötött továbbképzéseken való részvétel támogatása

2024-ben a kötelező és a munkakörhöz kötött képzések elvégzése a korábbi évektől eltérően díjfizetéssel járt. Az előző években kialakult jó munkakapcsolatot a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet (NSZI) munkatársaival továbbra is fenntartottuk, melynek eredményeképpen további egy munkakörhöz kötött képzés megszervezését helyeztük kilátásba olyan módon, hogy a képzés helyszínét, illetve a csoport összeállítását a BMSZKI biztosítja, a képzés megvalósításáról és az oktató személyéről a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet gondoskodik. A tervezett egy munkakörhöz kötött képzést sikerült megvalósítani 2024

októberében. A képzési igényeknek megfelelően „Demenciával élő személyek ellátása és gondozása, valamint a demenciával élő személyek viselkedésváltozása” című munkakörhöz kötött képzést 23 munkavállaló végezte el.

2024-ben továbbra is elérhető volt az alábbi négy kötelező képzés a munkavállalók számára:

- Jogszabály/jogismeret aktualizálás, ellátotti-, gyermek-, betegjogok
- Kiégés felismerése és kezelésének lehetőségei
- ENSZ egyezmények
- Jelzőrendszer ismertetése, a gyermekbántalmazás prevenciója

Minden képzés e-learning formában került megszervezésre és a résztvevőknek önállóan kellett jelentkezniük rá, majd a jelentkezéstől számítva 45 nap állt rendelkezésre, hogy elvégezzék azt. Egy képzés sikeres teljesítéséért 6 továbbképzési pont volt szerezhető.

Választható minősített továbbképzések

A jelenlegi jogszabály rendelkezései alapján a BMSZKI választható képzések szervezését tudja vállalni.

A BMSZKI továbbképzései

2024-ben a következő képzések kerültek megszervezésre:

- **A segítő beszélgetés módszertana – interjúkészítés a szociális munkában, elmélet és gyakorlat**

A szakmai tanfolyam célja, hogy a segítő munkakörben dolgozók megismerjék az interjúkészítés elméletét, illetve kipróbálják a gyakorlatban is egy önállóan elkészített életútinterjú során. Óraszám: 45 óra, pontszám: 40 pont.

- **Csoportdinamikai alapismeretek és csoportvezetői készségek**

A csoportdinamikai ismereteket átadó és csoportvezetői készségeket fejlesztő tanfolyami továbbképzés célja, hogy biztonságos kapaszkodót nyújtson a szakmájukban csoportmunka módszerével dolgozó, vagy azt tervező szociális területen működő szakemberek számára. Óraszám: 40 óra, pontszám: 40 pont.

- **A közösségi pszichiátriai megközelítés lehetőségei hajléktalan és más szociális szolgáltatásokban**

A képzés átfogó részletességgel, gyakorlatokkal alátámasztva ad ismereteket a pszichiátriai zavarokról, a közösségi pszichiátriai szemléletéről, a stresszkezelésről és az asszertivitásról. A tanfolyamot az Ébredések Alapítvány munkatársaival közösen szervezzük évek óta. Óraszám: 50 óra, pontszám: 40 pont.

- **Családdinamikai alapismeretek szociális és mentálhigiénés területen dolgozó szakemberek számára**

A képzés segítséget nyújt a családokkal és párokkal végzett tudatosabb, többszemponútú, hatékonyabb szociális és mentálhigiénés munkához. Óraszám: 40 óra, pontszám: 40 pont.

- **Érzelemszabályozás és konfliktuskezelés a segítő kapcsolatban**

A szakmai személyiségfejlesztő foglalkozás célja a segítő szakmai készségeinek az erősítése és módszertani tudásuk bővítése az érzelmeik minél tudatosabb szabályozásával, a konfliktushelyzetek minél jobb kezelésére. Óraszám: 28 óra, pontszám: 32 pont.

Az egyes tanfolyamok a résztvevők száma szerint:

Továbbképzés címe	Résztvevők száma összesen	Résztvevők száma BMSZKI	Résztvevők száma külső intézmények
A segítő beszélgetés módszertana – interjúkészítés a szociális munkában, elmélet és gyakorlat	8	7	1
Csoportdinamikai alapismeretek és csoportvezetői készségek	17	10	7
A közösségi pszichiátriai megközelítés lehetőségei hajléktalan és más szociális szolgáltatásokban	18	17	1
Családdinamikai alapismeretek szociális és mentálhigiénés területen dolgozó szakemberek számára	17	16	1
Érzelemszabályozás és konfliktuskezelés a segítő kapcsolatban	29	29	0

2024-ben a szakmai tanfolyamokat összesen 89 fő kezdte meg, közülük 6 résztvevő nem kapott igazolást a képzés sikeres elvégzéséről, mert a tanfolyam elvégzésében akadályoztatva voltak. Az intézmény saját szervezésű képzései mellett a munkavállalóknak lehetősége volt más szakmai továbbképzéseken való részvételre is. 2024-ben 7 fő jelezte, hogy külső intézmény minősített szociális továbbképzésén szeretne részt venni, mindannyian megkapták a szükséges anyagi és szakmai támogatást a képzések elvégzéséhez. A hét munkavállalóból ketten a Család Gyermek Ifjúság Alapítvány „Facilitátor képzés - resztoratív technikák alkalmazása, jóvátételi szemléletű mediációs eljárások levezetése” című választható továbbképzésen vettek részt, két fő a Kékpont Alapítvány által indított „Korszerű addiktológia” e-learning képzésén, ketten a

Magyar Hospice Alapítvány által indított „Kommunikáció súlyos betegekkel, különös tekintettel az életvégi igényekre” című képzésen, míg egy fő a Napfogyatkozás Egyesület által indított „A gyászinformált segítő munka alapjai társadalmilag sérülékeny csoportba tartozó emberek körében” című képzésen vett részt.

Egyéb választható képzések

A minősített továbbképzések mellett a BMSZKI több szakmai műhelyen való részvétel lehetőségét kínálta év elején a munkatársaknak:

- **Addiktológiai szakmai műhely**

Az addiktológiai műhely 2024-ben (decemberig bezárólag) 10 alkalommal nyújtott segítséget a BMSZKI munkavállalóinak a szenvedélybeteg ügyfelekkel végzett segítői folyamatokban. A műhely ebben az évben folyamatosan nyitott volt a munkatársak részére. Az addiktológiai műhely segítségével új, támogató (BMSZKI-n belüli) szakmai kapcsolatok, kapcsolódások jöttek létre. Az intézménylátogatások segítségével tovább építettük a külső szakmai kapcsolatainkat is. A minden hónap első hetében (pénteken) szervezett műhelyen átlagosan 8-10 kolléga vett részt. A tagok a műhely segítségével új, józanságot támogató eszközöket kaphattak, amely nagymértékben hozzájárult ahhoz, hogy 2024-ben újabb intézmények kapcsolódtak be a BMSZKI Száraz november programsorozatába.

- **Idősügyi szakmai műhely**

A 2024-es évben a BMSZKI Idősügyi Műhely célja az volt, hogy mélyebb betekintést nyújtson az idős hajléktalan ügyfeleink problémáiba, és olyan gyakorlati megoldásokat, módszereket és ismereteket osszon meg, amelyek segíthetnek az idős ügyfeleink életminőségének javításában. Az év során különféle szakterületekről, köztük az egészségügy, a szociálpolitika, és a társadalmi integráció kérdéseiről is szó esett. A 2024-es idősügyi műhelysorozat során szerzett tapasztalatok világosan rámutattak arra, hogy az idős hajléktalan ügyfelek és segítőik támogatása komplex feladat, amely számos területet érint, beleértve az egészségügyet, szociális ellátásokat, gazdasági lehetőségeket és társadalmi integrációt. Az idősödő hajléktalanok életminőségének javítása érdekében elengedhetetlen a szakterületek közötti rendszeres párbeszéd, az együttműködés.

A szakmai műhely megrendezésre havi jelleggel került sor, átlagosan 10-15 fő kolléga részvételével.

- **Csoportozók csoportja**

A szakmai műhely második évben került megszervezésre a BMSZKI-ban, célja pedig továbbra is az volt, hogy segítse a csoportozó és csoportozni készülő kollégák munkáját az intézményben. A csoport fogalmát a lehető legtágabb értelemben használtuk, és beleértettünk mindenfajta, több ügyfél megszólításával/bevonásával zajló, a segítő munka részeként végzett tevékenységet – a filmklubtól a beköltözők csoportjáig, a karácsonyra készülők 2-3 alkalmas közös kézműves foglalkozásától az egész éven át futó „beszélgetős” csoportokig. A műhelyen a csoportozás általános kérdései, nem pedig az egyes csoportmódszerek sajátosságai kerültek fókuszba.

Néhány érintett téma, a teljesség igénye nélkül:

- a kompetencia és a fejlődés/növekedés megélése csoporthelyzetekben (tagok és csoportvezető számára egyaránt);
- miben más és miben hasonló a szerepem, a megéléseim – szociális munkásként és csoportvezetőként;
- az étel/ital, harapnivaló jelenléte a csoportokon – ennek előnyei, hátrányai, nehézségei, gyakorlati és lélektani vonatkozásai;
- vezetés egyedül és társsal – az egyéni és kettős (koterápiás) vezetés kérdései a csoportban;
- hogyan mutatható meg a munkánk (szociális munka, csoportmunka) önazonos módon – a BMSZKI szakmai közösségének és tágabb környezetnek/társadalomnak egyaránt.

A szakmai műhelyre havi rendszerességgel került sor, átlagosan 8-9 fő részvételével. A közös munka a továbbiakban is folytatódik.

Vezetőképzésen való részvétel támogatása

A vezetői megbízással rendelkező szociális szolgáltatást nyújtó személyek vezetőképzéséről szóló 25/2017 EMMI rendeletnek megfelelően az ellátási egységvezetőknek vezetőképzésen kell részt venniük. Ez a kötelezettség nem vonatkozik azon ellátási egységvezetőkre, akik szociális szakvizsgával rendelkeznek. Aki először vesz részt szociális vezetőképzésen, annak első alkalommal úgynevezett alapozó képzésen, majd négyévente megújító képzésen kell részt vennie. A képzésen való részvétel kötelező és költségterítéssel.

2023-ban egy ellátási egységvezető alapozó mesterképzésen vett sikeresen részt.

További képzések, kezdeményezések

2022-ben kezdődött az együttműködésünk Horváth Kata, Janda Zsuzsa és Pados Eszter szociodramatistákkal. A módszerdemonstrációs alkalmakat követően 2024-ben is lehetőség adódott egy team számára, hogy ezt a módszert kipróbálja egy 30 órás csapatépítő tréning keretében. A folyamat végén közösen kiértékeljük az eddigi folyamatokat és kereteztük a további együttműködésünket. 2024 ősztől a teameknek a szociodráma foglalkozásokra a mentálhigiénés támogatások keretében lehet jelentkezni.

Utcai szociális munkás ágazati képzés

A Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet felkérésére 2024-ben is megvalósítási helyszínt adtunk az utcai szociális munkás ágazati képzéshez. A megállapodás értelmében megszerveztük az intézménylátogatásokat is. A visszajelzések kedvezőek voltak, így a jövőben is tervezzük folytatni az együttműködést.

Új képzések minősítése

2024-ben két szakmai tanfolyamunk – „Segítő beszélgetés módszertana – interjúkészítés a szociális munkában, elmélet és gyakorlat”, valamint a „Közösségi pszichiátriai megközelítés lehetőségei a hajléktalan és más szociális szolgáltatásokban” minősítése is lejárt. Mindkét tanfolyam esetében az a döntés született, hogy hiánypótlóak, és szükséges beadni az újraminősítésüket, hogy a szociális szakemberek számára a jövőben is elérhetőek legyenek. Ezért felújított tartalommal, átgondolva és a résztvevők visszajelzéseit beépítve születtek meg az új képzések tartalmi. Pozitív elbírálás esetén mindkét képzés indítását tervezzük 2025-ben.

Tervek 2025-re

A legfontosabb célunk továbbra is az, hogy jól használható szakmai tudáshoz juttassuk a kollégákat. Igyekszünk figyelni a hozzánk beérkező igényekre, és ezek alapján új képzések fejlesztésében is gondolkodunk. 2024-ben elkezdtük és 2025-ben szeretnénk folytatni a nyilvántartó rendszerünk, a Menedék-program használatához kapcsolódó tájékoztató anyagunkat, képzésünket. Évek óta megfigyelhető tendencia, hogy ügyfeleink egyre nagyobb hányada időskorú, ezért mindenképpen szükségesnek tartjuk, hogy az időügyi szakmai műhely mellett egy (a hajléktalan élethelyzetű, idős ügyfelekkel való munkát támogató) minősített

tanfolyammal is segítsük a kollégákat. Továbbá kiemelt fontossággal bír az is, hogy a trauma kérdéskörével a jelenleginél még tudatosabban foglalkozzunk, hiszen ügyfeleink jelentős része súlyosan traumatizált, és a velük végzett segítő munka során kollégáink is rendszeresen találkoznak a jelenséggel. Jelenleg egy új szakmai tanfolyam kidolgozásán dolgozunk, melynek fókuszában a PTSD és a traumatudatosság fog állni. Emellett határozott igény merült fel a kollégák részéről, hogy a veszteségekkel és a gyással kapcsolatos ismereteikben szeretnének segítséget kapni – ennek útjait, lehetőségeit keressük.